

Notat om ny budgetmodel for 0-9 års området

1. Overordnede principper

Nærværende forslag til ny budgetmodel for alle dag- og fritidstilbud for 0-9 årige børn er udarbejdet parallelt med forslag til ny budgetmodel for folkeskoler. De to nye budgetmodeller har fælles overordnede principper, som er:

- Overskuelighed, ensartethed og enkelthed i tildeling af bevillinger gennem en budgetmodel, som giver hver institution og skole en institutionsbevilling og en række børnetalsafhængige bevillinger udmålt efter fælles satser pr barn.
- Den enkelte institution og skole tildeles en samlet rammebevilling, som er kendt ved budgetårets start, og som den lokale ledelse selv forvalter og tager ansvar for at overholde, idet såvel overskud som underskud overføres til næste års bevilling, når regnskabet er godkendt af Borgerrepræsentationen.
- Rammebevillingen udmåles efter de senest foreliggende børnetal uden efterregulering i budgetåret, men med konsekvenser for det følgende års rammebevilling. Tidsforskydningen giver således institutionerne en længere tilpasningsperiode.
- Udlægning af puljemidler til institutionerne som del af deres rammebevilling – bortset fra enkelte, nærmere specificerede typer af tillægsbevillinger fra distriktsforvaltningerne eller centralforvaltningen.
- Budgetmodellerne kan herudover understøtte særlige politiske mål i form af evt. bonusordninger.

Der er i dag flere forskellige budgettildelingsmodeller på børnepasningsområdet:

- Model for daginstitutioner på 0-6 årsområdet (tild. FAF)
- Model for fritidsinstitutioner på 6-9 årsområdet (tild. UUF)
- Klubmodel (tidl. UFF og tidl. FAF administreres forskelligt)
- Modeller for specialinstitutioner.
- Individuelle modeller for delelementer på en række normalinstitutioner

Den forslåede ny budgetmodel, som er en videreudvikling af den allerede indførte model for daginstitutioner for førskolebørn, tilstræber en harmonisering af bevillingstildelingen overalt.

2. Den nye budgetmodel for børneinstitutioner i hovedtræk

Bevillingsfordelingen består i den nye model af en bevilling knyttet specifikt til institutionen og en række børnetalsafhængige bevillinger for hver af de normale pladstyper, som institutionen er normeret til.

Institutionsbevilling omfatter de institutionsspecifikke forhold, dvs.

- En fælles grundbevilling til sikring af de små institutioners eksistens
- Bygningsrelaterede bevillinger omfattende såvel husleje som bygningsdrift (el & varme, vedligeholdelse, rengøring mm) – herunder kompensation for særlige fysiske forhold
- Særbevillinger til varetagelse af særlige opgaver henlagt til institutionen
- Social kompensation for særlige forhold i nærmiljøet

- Diverse.

De **børnetalsafhængige bevillinger** knyttes til varetagelsen af de normale opgaver for følgende børnegrupper:

- Dagtilbud for 0-2 årige børn
- Dagtilbud til småbørnsgrupper (særskilt for børn på 2 år)
- Dagtilbud for 3-5 årige børn
- Fritidstilbud for 6-9 årige børn

For hvert af de 4 pasningstilbud – kaldet pladstyper nedenfor - bevilges en fælles sats pr indskrevet barn (omregnet til helår).

Den enkelte institutions normering kan omfatte flere pladstyper, herunder særlige pladser som bevilges over den institutionsspecifikke bevilling, hvor der også kan bevilges et tillæg for særlige opgaver i relation til nogle af de børn, der indskrives i de normale pladstyper. Ligeledes vil det gælde at ressourcetildeling til institutioner med Klubpladser vil fortsætte efter den gældende Klubmodel.

Institutionens børnetalsafhængige bevilling i et budgetår udmåles alene efter det faktiske antal indskrevne børn i perioden 1. oktober til 31. september året før budgetåret, som er den senest kendte belægning, idet budgettet skal udmeldes før budgetårets start. Pladsafregning afskaffes.

Fremover vil bevillingsudmeldingen vise den samlede rammebevilling samt dens bestanddele bestående af en institutionsbevilling (et enkelt institutionsspecifikt beløb), som afspejler de fysiske rammer om institutionen, de særlige opgaver og sociale kompensationer, som er tillagt institutionen, samt den børnetalsafhængige bevilling opdelt i den bevilgede sats gange børnetallet for hver af institutionens pladstyper. Det totale beløb ligger fast i budgetåret og de anførte satser tilføjer et lidt længere perspektiv i de børnetalsafhængige bevillinger fremover med dertilhørende incitament til at opnå en høj belægningsprocent.

Det skal dog tilføjes, at såvel institutionsbevillingen som satserne (de hidtidige pladspri- ser) er et-årige og kan forventes opregnet og eventuelt justeret op eller ned som led de politiske budgetforhandlinger i kommende år.

Det skal understeges, at opdelingen af institutionens rammebevilling i en institutionsbevilling og en børnetalsafhængig bevilling alene er et led i den nye budgetmodels fordelingsmetode.

Rammebevillingen, inklusive udlagte puljer (jf. nedenfor under 6.) er i sin helhed underkastet institutionens selvforvaltning. Den ny budgetmodel afskaffer opdelingen i faste og fleksible bevillinger.

3. Overgang til den nye model

Nedenfor gennemgås de enkelte udgiftsposter i den nuværende bevillingsfordeling med henblik på at konkretisere, hvortil de enkelte udgiftsposter henføres i den nye model.

Rammebevilling

Institutionsbevilling

- **Grundbevilling** (xxx.xxx kr. til alle institutioner)
- **Bygningsrelateret bevilling** (eventuelt prisreguleret konkret)
  - Husleje
  - Skatter og afgifter
  - Lejeindtægter
  - Renter og afdrag
  - Fysiske kompensationsordninger
  - Ejendomsressourcer: Rengøring og gårdmænd (n)
  - Ordinær vedligeholdelse (n)
  - Energiudgifter (n)
  - Øvrige reguleringer, drift
- **Særbevillinger til særlige opgaver** (normeret for budgetåret)
  - Kompensation ved åbningstid over 55 timer om ugen (tillæg)
  - Basisdele, Weekenddele, små/deltidsdele og busser (tillæg)
  - Særlige pladser, løn og drift (n) (i normeret omfang)
  - Særlig tillæg og midlertidige bevillinger
  - Udflytterkørsel og andre busordninger
- **Social kompensation** (andel bevilget for budgetåret)
  - Sociale kompensationsordninger (n)
- **Diverse**
  - Arbejdskadeforsikring (n)
  - Arbejdsmiljøpulje (n)
  - Administrationsbidrag
  - Pensionsregulering

Børnetalsafhængige bevillinger: satser pr barn for hver pladstype

(Bemærk, at indskrevne børn i buspladser medregnes i børnetallet)

- **Poster der indgår i den hidtidige afgrænsning af pladspris, løn og drift**
- **Udlagte puljemidler**
- **Løn til ledelse m.m.** (udlagt fra den hidtidige faste bevilling og delvis kompenseret med den nye grundbevilling)
  - Leder
  - Souschef
  - Afdelingsleder
  - Kollektiv ledelse
  - Uddannelsesmidler

Anmærkningen (n) ud for nogle af de opstillede bevillingselementer betyder, at bevillingselementet allerede er nøgletalsbestemt, eller at der tages forbehold for en eventuel senere nøgletalsbaseret revision af det historiske grundlag for den nye model. Institutionsbevillingen baseres på institutionens normering der i videst mulig omfang vil afspejle institutionens fysiske kapacitet.

4. Afgrænsning af den nye budgetmodel

Den nye model er primært indrettet for institutioner med "normale" pasningsopgaver for hver pladstype og med dertil svarende satser pr indskrevet barn med "normale" pasningsbehov.

På institutioner med normalpasningstilbud, kan der dog bevilges særlige pladser eller særlige pasningstillæg med dertilhørende særlige satser, som medregnes under institutionsbevillingen for et normeret antal børn.

Dette samme gælder en række særlige pladser med udvidet service f.eks. i form af længere åbningstid, weekendåbning, minibusser med videre.

Institutioner udelukkende med specialpasningstilbud er ikke omfattet af den nye model.

5. Tillægsbevillinger i løbet af budgetåret

De hidtidige – ret forskellige – afregningsmodeller mellem budgetår afskaffes og erstattes af en tidsforskydning på et år i selve bevillingsgrundlaget.

Det er et bærende princip i den nye budgetmodel, at institutionerne skal kende deres økonomi ved starten af budgetåret. Derfor baseres bevillingsfordelingen på de senest kendte data om børnetal, husleje mm, ligesom det tilstræbes i videst muligt omfang at udlægge de mange puljer til institutionerne som led i deres rammebevilling. Dermed vil råderummet for institutionernes selvforvaltning blive forøget mærkbart.

I løbet af budgetåret vil der fremover kun kunne opnås tillægsbevillinger fra enkelte tilbageværende puljer, som er placeret i distriktsforvaltningerne eller centralforvaltningen. Disse puljer sammenlægges til fremme af størst mulig fleksibilitet i anvendelsen, så vidt det politisk bestemte formål tillader det.

Herudover vil institutionen modtage overførselsbeløbet (positivt eller negativt) fra det foregående regnskabsår, når regnskabet er godkendt af Borgerrepræsentationen.

Det er implicit ved vedtagelsen af modellen, at institutionerne forpligtes til at indskrive op til det normerede børnetal (som fastsat ved institutionens etablering og eventuelt senere ændret ved central beslutning), hvis der er behov for det under pasningsgarantien. Distriktsforvaltningerne vil om fornødent kunne yde en tillægsbevilling af den dertil afsatte distriktspulje.

Centralforvaltningen vil også fortsat kunne yde en særlig tillægsbevilling ved større kapacitetsændringer i forbindelse med at sikre pasningsgarantien på overordnet niveau, ligesom centralforvaltningen vil tildele nye midler som følge af eventuel omstrukturering eller omnormering i løbet af budgetåret.

6. Puljer

Der er foretaget en gennemgang af samtlige puljer på området. Det er sket med henblik på at vurdere, om disse kan decentraliseres ud i institutionens rammebevilling ved årets start, eller om de skal fortsætte som puljer til fordeling efter behov i løbet af året.

Generelt følger gennemgangen af puljer de overordnede principper om enkelthed og ensartethed dels under hensyn til harmonisering af området og dels ud fra en bestræbelse på at skabe størst mulig rummelighed i institutionernes rammebevilling.

7. Problemstillinger og konsekvenser af ny budgetmodel

Generelle problemstillinger

Den nye budgetmodel betyder, at størst mulig råderum med tilhørende risiko i økonomistyring decentraliseres så vidt som overhoved muligt til institutionernes selvforvaltning. Dette er i overensstemmelse med BUFs organisationsprincip om, at beslutninger skal træffes, der hvor man har den konkrete viden om de lokale forhold. Det er derfor vigtigt, at institutionslederne og deres forældrebestyrelser sikres klarhed over ansvar og kompetence samt de nødvendige styringsmekanismer. Det gælder helheden i institutionernes driftsvilkår, herunder de politisk fastlagte retningslinier og det aftalegrundlag, som kommunen opererer inden for.

Den nye model tilstræber en harmonisering af bevillingerne til institutioner med pladser af samme type, hvilket kan ses som et bud på at skabe mere fair økonomiske vilkår. Samtidig vil enhver ny fordelingsmodel ifølge sagens natur indebære en vis omfordeling mellem institutionernes bevillinger, hvilket snarest vil blive belyst gennem en simulation af budgetmodellens (fiktive) konsekvenser for 2007.

Den nye model vil dog også skulle vurderes i sammenhæng med indbudgetteringen af såvel de nye midler til flere hænder som de krævede besparelser, der er politisk besluttet for 2008 og fremover. Ved fremlæggelsen af den nye model forudsættes det specifikt at det oprindelige spareforslag *Ensartede Pladspriser* ophæves som konsekvens af at der tilføres ressourcer ved *Flere Hænder*. Dog vil den nærmere udmøntning af budgetvedtagelsen have indflydelse på omfanget af omfordelinger mellem institutioner.

Generelt kan man problematisere, at jo flere budgetposter, der gøres børnetalsafhængige – som det især sker på fritidsområdet i den nye model – jo mere sårbare bliver de små institutioner, som Københavns Kommune fortsat har mange af – også efter strukturforliget.

Det skal klart sikres, at de alle institutioner fortsat har reel mulighed for at leve op til de politisk fastsatte målsætninger, pladsgarantien og de faglige forventninger om levering af professionel service af høj kvalitet indenfor de tildelte økonomiske rammer. Derfor opererer den nye model dels med en mindre fast grundbevilling til alle institutioner, dels med bevarelse af tilstrækkelige puljemidler i distriktsforvaltningen og centralforvaltningen til overholdelse af pasningsgarantien og til støtte for institutioner med større tilpasningsproblemer.

Konsekvenser for tidligere FAF-institutioner

For de tidligere FAF-institutioner bliver de væsentligste konsekvenser ved modellen, at en række puljer udlægges til institutionerne, samt at der gøres op med afregningsmodellen. Bortfald af afregningsmodellen i kombination med indførelse af kendte rammebevillinger forud for budgetåret udgør et væsentlig skridt væk fra den centrale styring og hen imod at flytte ansvar og indflydelse ud til den enkelte institution.

Herudover vil det være en væsentlig ændring, at løn til ledelse flyttes fra en fast til den børnetalsafhængige bevilling.

Konsekvenser for tidligere UUF-institutioner

For de tidligere UUF-institutioner er konsekvensen af modellen en grundlæggende omvæltning i fordelingsprincipper på området. Indtil nu har institutionerne i den tidligere Uddannelses- og Ungdomsforvaltning modtaget et budget, som blev fastsat efter en normeringsmodel baseret på en række delelementer som åbningstidsintervallet, tid til at åbne/lukke institutioner, vikartimer, personaletimer til andet arbejde, administrativ tid m.m.

Endvidere indgår løn til samtlige ledelseskategorier (leder, souschef og afdelingsleder) som konkret budgetterede bevillinger i den nuværende model, mens de indgår under den børnetalsafhængige bevilling i den nye model.

Herudover er det en væsentlig ændring, at institutionerne går fra at få en bevilling, som forudsætter en 100% belægning svarende til normeringen ved budgetårets start, til en børnetalsafhængige bevilling baseret på den senest kendte faktiske belægning. Konsekvenserne af denne del af den nye budgetmodel må dog vurderes i sammenhæng med størrelsen af de nye satser pr tilmeldt barn.